

Nr 1

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring av 6 § familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99).

Genom en den 13 januari 1956 dagtecknad propostion, nr 34, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande

**Förslag
till**

**Förordning om ändring av 6 § familjebidragsförordningen
den 29 mars 1946 (nr 99)**

Härigenom förordnas att 6 § familjebidragsförordningen den 29 mars 1946¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

6 §.

Familjepenning utgår — — —
för dag:

Familjepenning utgår — — —
för dag:

	Kronor
1) För hustru — — — 16 år	5:—
2) För annan — — — under 1)	3:—
3) För annan — — — under 1)	2:—

När synnerliga skäl därtill äro må efter särskilt medgivande, enligt vad i 39 § stadgas, familjepenning för värnpliktigs moder, som förestår hans hem, utgå med högst 5 kronor för dag, oaktat den värnpliktige icke har hemmavarande familjemedlem under 16 år.

	Kronor
1) För hustru — — — 16 år	5: 50
2) För annan — — — under 1)	3: 30
3) För annan — — — under 1)	2: 20

När synnerliga skäl därtill äro må efter särskilt medgivande, enligt vad i 39 § stadgas, familjepenning för värnpliktigs moder, som förestår hans hem, utgå med högst 5 kronor 50 öre för dag, oaktat den värnpliktige icke har hemmavarande familjemedlem under 16 år.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1956.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1953:38.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Med hänsyn till livsmedelskostnadernas stegring föreslås att maximibeloppen för familjepenning enligt 6 § familjebidragsförordningen skall höjas med 10 % och för de olika kategorierna av familjemedlemmar utgöra 5: 50, 3: 30 och 2: 20 kronor för dag.

Inledning

Enligt såväl den numera upphävda 1942 års krigsfamiljebidragsförordning (SFS 1942: 521) som 1946 års familjebidragsförordning i dess ursprungliga lydelse utgick familjepenning med högst de belopp för dag som framgår av följande tablå.

Ortsgrupp	1	2	3
	För hustru och frånskild hustru ävensom — därest värnpliktig icke sammanlever med hustru eller hustrun, med vilken han sammanlever, är arbetsoförmögen — för annan familjemedlem, som förestår hemmet åt värnpliktig med hemmavarande familjemedlem under 16 år	För annan familjemedlem över 16 år än som avses i kol. 1	För annan familjemedlem under 16 år än som avses i kol. 1
	kronor	kronor	kronor
I	2: 75	1: 40	1: 10
II	3: —	1: 65	1: 20
III	3: 25	1: 90	1: 30

Dyrortsgrupperingen har sedermera upphävts, och familjepenningens maximibelopp har höjts ett flertal gånger med hänsyn till livsmedelskostnadernas stegring, senast fr. o. m. den 1 mars 1953 till 5, 3 resp. 2 kronor.

Försvarets socialbyrå har i skrivelse den 19 oktober 1955 framlagt förslag till förhöjning av familjepenningens maximibelopp. Över förslaget har efter remiss yttranden avgivits av *överbefälhavaren, försvarets civilförvaltning, försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd, socialstyrelsen, statskontoret, länsstyrelserna i Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Värmlands och Västerbottens län, Svenska stadsförbundet samt Svenska landskommunernas förbund.*

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Torsten Nilsson, anför i propositionen bl. a.:

»Familjepeningens maximibelopp har höjts under ettvarrt av åren 1950—1953. Höjningarna har varje gång motiverats med stegringen av livsmedelskostnaderna.

Den senaste regleringen av maximibeloppen skedde på grundval av livsmedelskostnadsindex för september 1952, vilket utgjorde 252 enheter. Detta motsvaras i nuvarande konsumentprisindex av ett indextal för livsmedel av 139. Försvarets socialbyrå föreslår nu att maximibeloppen uppräknas med hänsyn till de prisstegringar på livsmedel, som inträffat efter angivna tidpunkt. Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissmyndigheter.

Socialbyrån har vidare som sin mening uttalat, att familjepeningens maximibelopp är i behov av en genomgripande revidering, som tager hänsyn icke blott till fördyringen av levnadskostnaderna utan även till de genomförda standardförbättringarna på andra samhällsområden. Med hänsyn till pågående utredning rörande de värnpliktigas ekonomiska och sociala förmåner anser sig byrån dock icke böra nu föreslå en så vittgående revidering av maximibeloppen.

Den av mig år 1954, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande, tillkallade utredningen rörande ekonomiska och sociala förmåner till värnpliktiga m. m. (1954 års värnpliktsavlöningsutredning) har i uppdrag bland annat att företaga en allmän översyn av de nuvarande familjebidragsbestämmelserna. Med hänsyn härtill är jag icke nu beredd att föreslå andra ändringar i familjepeningens maximibelopp än som föranledes av de sedan september 1952 höjda livsmedelspriserna.

Det senast framräknade indextalet för livsmedel, avseende november 1955, utgör 151. — — —

Höjningen av livsmedelskostnadsindex från 139 till 151 innebär en ökning med omkring 8,6 %. Om de nu gällande maximibeloppen för familjebidrag höjes i motsvarande mån erhålles beloppen 5: 43, 3: 26 och 2: 17 kronor. Av praktiska skäl bör angivna belopp emellertid lämpligen avrundas uppåt till 5: 50, 3: 30 och 2: 20 kronor. Härigenom vinnes även att utrymme erhålles för en eventuellt uppkommande mindre prisstegring på livsmedel utöver läget i november 1955. Jag föreslår alltså att familjepeningens maximibelopp höjes till respektive 5: 50, 3: 30 och 2: 20 kronor. Höjningen utgör 10 %.

De nya bestämmelserna bör, såsom socialbyrån föreslagit, träda i kraft den 1 mars 1956.

Med utgångspunkt i uppgifter, som socialbyrån lämnat om familjepeningens andel i de totala familjebidragskostnaderna, kan den av mig föreslagna höjningen av familjepeningen beräknas medföra en ökning av de totala familjebidragskostnaderna med omkring 7 %. Vid i övrigt oförändrade förhållanden skulle detta medföra en utgiftsökning av omkring 2 miljoner kronor. Därest, såsom föreslagits i årets stats-

verksproposition, repetitionsövningarna i princip inställes under budgetåret 1956/57, kommer ökningen under angivna budgetår att bli avsevärt lägre. Den av mig nu föreslagna höjningen av familjepennningens maximumbelopp har beaktats i årets statsverksproposition vid beräkning av vederbörliga anslag till familjebidrag.»

Utskottet

Utskottet, som inhämtat, att livsmedelskostnadsindex för december 1955 utgör 152 enheter, har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 34.

Stockholm den 2 februari 1956

På andra lagutskottets vägnar:

ELSA JOHANSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Sunne, fru Carlqvist, fru Svensson, herrar Mannerskantz, Grönkvist och Anders E. Johansson;

från andra kammaren: fru Johansson i Norrköping, herr Jacobsson i Tobo, fru Västberg, herrar Carlsson i Bakeröd, Odhe, fröken Höjer, herr Bengtsson i Varberg och fru Ewerlöf.